

Başvuru Numarası : 2019 / 6
Toplantı Tarihi / Sayısı : 10.03.2020 / 118
Karar Numarası : 2020 / 62
Başvuran : F. T.
Adres : İ. M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu/H.
Muhatap : İ. M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : İ. M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu/H.

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, ceza infaz kurumu idaresi tarafından başvuran hakkında kanuna aykırı olarak disiplin soruşturması açılarak disiplin cezası tesis edildiği iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuru, 02/01/2019 tarih ve 6 sayı ile kaydedilmiştir.
3. Başvuru dilekçesi ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesi sonrasında başvuru dilekçesinin değerlendirilmesi aşamasına geçilmiştir.
4. Başvuru kapsamında İ. M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ile yazışma yapıldığı ve 05/02/2019 tarih ve 2141 sayı ile kayda alınan yazı ile yanıt verildiği görülmüştür.
5. İ. M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunun 11/02/2019 tarih ve 772 sayı ile kayda alınan yazısı başvurana tebliğ edilmiş, başvuru tarafından herhangi bir görüş sunulmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının yargı başlıklı 3. bölümünde yer alan Mahkemelerin bağımsızlığı alt başlıklı 138'inci maddesinde **“Hakimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz. Görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz. Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez”**denmektedir.

7. 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanununun “İnfaz hâkimliklerinin görevleri ” başlıklı 4'üncü maddesinde "(1) Hükümlü ve tutukluların ceza infaz kurumları ve tutukevlerine kabul edilmeleri, yerleştirilmeleri, barındırılmaları, ısıtılmaları ve giydirilmeleri, beslenmeleri, temizliklerinin sağlanması, bedensel ve ruhsal sağlıklarının korunması amacıyla muayene ve tedavilerinin yaptırılması, dışarıyla ilişkileri, çalıştırılmaları gibi işlem veya faaliyetlere ilişkin şikâyetleri incelemek ve karara bağlamak. (2) Hükümlülerin cezalarının infazı, müşahadeye

tâbi tutulmaları, açık cezaevlerine ayrılmaları, izin, sevk, nakil ve tahliyeleri; tutukluların sevk ve tahliyeleri gibi işlem veya faaliyetlere ilişkin şikâyetleri incelemek ve karara bağlamak. (3) **Hükümlü ve tutuklular hakkında alınan disiplin tedbirleri ve verilen disiplin cezalarının kanun, tüzük veya yönetmelik hükümleri ile genelgelere aykırı olduğu iddiasıyla yapılan şikâyetleri incelemek ve karara bağlamak.** (4) Ceza infaz kurumları ve tutukevleri izleme kurullarının kendi yetki alanlarına giren ceza infaz kurumları ve tutukevlerindeki tespitleri ile ilgili olarak düzenleyip intikal ettirdikleri raporları inceleyerek, varsa şikâyet niteliğindeki konular hakkında karar vermek.” hükmü öngörülmüştür.

8. 20.4.2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun 9’uncu maddesinin (i) bendinde, Kurumumuzun “özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek”le görevli olduğu düzenlenmiştir.

9. Aynı Kanunun 17’nci maddesinin birinci fıkrasında “Ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir. Kuruma başvuru, illerde valilikler, ilçelerde kaymakamlıklar aracılığıyla da yapılabilir. Başvuru hakkının etkin bir şekilde kullanılmasına hiçbir surette engel olunamaz. Başvurulardan herhangi bir ücret alınmaz.” Yine aynı maddenin ikinci fıkrasında “İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir.”

10. Aynı Kanunun 17’nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca; “Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.” 8’inci fıkrasında “9’uncu maddenin birinci fıkrasının (i) bendi kapsamında yapılan başvurular hakkında da bu madde hükümleri uygulanır.” ve 9’uncu fıkrasında “İşleme konulmayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

11. 24.11.2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin (Yönetmelik) “Ön İncelemenin Yapılması” başlıklı 48 inci maddesine uyarınca başvuruların, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulması gerekmektedir. Yine yönetmeliğin 67’nci maddesi ikinci fıkrasına göre “Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48’inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.” hükmü yer almaktadır.

IV. DEĞERLENDİRME

A. Başvuranın İddiası ve Yapılan Yazışmaların Özeti

12. Başvurucu, yukarıda (bkz. par 1) belirtilen talepleri ile ilgili olarak gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

13. İ. M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu sunmuş olduğu yazılı görüşte, başvuran hakkında 5275 sayılı Ceza ve güvenlik Tedbirlerinin İnfazı hakkındaki Kanunun 40'ıncı maddesinin 2'inci fıkrasının (g) bendi uyarınca "açlık grevi yapmak" eyleminden ötürü Disiplin Kurulunun 26/12/2018 tarih ve 2018/686 sayılı kararı iki ay süreyle bazı etkinliklere katılmaktan alıkoyma ile tesis edildiği, başvurana açlık grevi süresince günlük tuz, limon ve şeker verildiği ve başvuranın 27/12/2019 tarihli dilekçesi ile açlık grevini sonlandırdığını bildirdiği ifade edilmiştir.

B. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun 9'uncu maddesinin 1'inci fıkrasının (i) bendi yönünden;

14. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun 9'uncu maddesinin 1'inci fıkrasının i bendine göre; Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, Kurumun görevi arasında sayılmıştır.

15. Bununla birlikte somut başvuruda; infaz kurumu idaresi tarafından başlatılan disiplin soruşturmasının ve neticesinde tesis edilen disiplin cezasının kanuna aykırı olduğu iddia edilmektedir.

16. 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanun 4'üncü maddesinin 3'üncü fıkrası uyarınca hükümlü ve tutuklular hakkında alınan disiplin tedbirleri ve verilen disiplin cezalarının kanun, tüzük veya yönetmelik hükümleri ile genelgelere aykırı olduğu iddiasıyla yapılan şikâyetleri incelemek ve karara bağlama görevi İnfaz Hakimliklerine aittir. Bu bakımdan kişinin bu iddiasını İnfaz Hakimliği nezdinde şikâyet hakkını kullanarak bildirebileceği, ancak böyle bir şikâyetin söz konusu olmadığı anlaşılmıştır.

17. Tüm bu açıklamalardan sonra söz konusu başvuruda kanuna aykırı olduğu iddia edilen disiplin cezasını incelemek ve sonuçlarını ortadan kaldırmak münhasıran İnfaz Hakimliklerinin görevi kapsamında olduğundan Ulusal Önleme Mekanizması kapsamında başvuruya konu edilemeyeceği, değerlendirilmektedir.

18. Bu bağlam da başvuru hakkında ve 24.11.2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 67'nci maddesinin 2'nci fıkrası gereği kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

V. KARAR

Açıklanan mevzuat ve gerekçeler çerçevesinde;

1. Kanunun 9'uncu maddesinin 1'inci fıkrasının (i) bendinde ifade edilen Ulusal Önleme Mekanizması kapsamında kalmadığı, aynı zamanda kanunun 17. maddesindeki şartları da taşımadığı anlaşıldığından KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

2. Kararın taraflara TEBLİĞİNE,

3. Kararın KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

4. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yoluna başvurulabileceğine,

10.03.2020 tarihinde, OYBİRLİĞİYLE, karar verildi.

Süleyman ARSLAN
Başkan

Mesut KINALI
İkinci Başkan

Can ESEN
Üye

Dilek ERTÜRK
Üye

Halil KALABALIK
Üye

Harun MERTOĞLU
Üye

Hıdır YILDIRIM
Üye

Mehmet ALTUNTAŞ
Üye

Mehmet Emin GENÇ
Üye

Saffet BALIN
Üye